

Kaupunginhallitus 09.02.2026

Valtuustokysymys järjestöjen toimitiloista ja kaupungin tuesta järjestöille (Kv-asia)

Valmistelijat / lisätiedot:
Ikäheimonen Taru
Tiilikkala Maria
Lundell Jani
Rautavaara Kirsti
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginjohtaja Mykkänen Kai

Kaupunginhallitus ehdottaa, että valtuusto merkitsee selostusosan tiedoksi vastauksena valtuutettu Johanna Värmälän ym. 4.12.2025 jättämään valtuustokysymykseen järjestöjen toimitiloista ja kaupungin tuesta järjestöille ja toteaa kysymykseen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Päätös

Selostus

Valtuutetut Johanna Värmälä ja 27 muuta valtuutettua ovat jättäneet 4.12.2025 valtuustokysymyksen järjestöjen toimitiloista ja kaupungin tuesta järjestöille. Kysymyksessä tuodaan esille toivomus, jonka valtuusto on hyväksynyt 15.8.2025. Toivomuksen mukaan vuoden 2026 budjettineuvotteluihin tuotaisiin tieto järjestöjä koskevasta tilaselvityksestä. Lisäksi valtuusto toivoi, että Espoo edistäisi järjestöjen toimintamahdollisuuksia tilaselvityksen avulla. Taustalla on huoli järjestöjen toimintaedellytyksistä.

Valtuustokysymyksessä kysytään seuraavaa:

1. Miten Espoo voisi nopeuttaa järjestöjä koskevaa tilaselvittelyä, jotta järjestöissä on vuoden 2026 alussa tieto, missä tiloissa järjestöt toimivat tulevinä vuosina?
2. Miten Espoo voisi edistää järjestöjen tarvitsemien tilojen antamista Länsi-Uudenmaan muiden kuntien hyviä toimintamalleja hyödyntäen?

Vastaus valtuustokysymykseen

Tiivistelmä:

- Espoo tunnistaa järjestöjen keskeisen roolin hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä sekä kuntalain veloitteen tukea järjestöjen toimintaedellytyksiä ja osallisuutta.

- Kaupungin tilat ovat Tilapalvelut liikelaitoksen hallinnassa, ja tilojen käyttö järjestöille tapahtuu kaupungin tulosityksiköiden kautta kilpailulainsäädäntö huomioon ottaen.
- Hyvinvointialuemuutoksen jälkeen havaittiin, että osalla hyte järjestöistä ei ole luontevaa kaupungin tulosityksikköä tilakumppaniksi, minkä vuoksi on käynnistetty laaja tilaselvitys.
- Espoossa valmistellaan yhteisiä linjauksia järjestöjen tilojen kuntalaiskäytöstä sekä päävuokralaismallia hyvinvoinnin, terveyden ja osallisuuden edistämisen tiimin kautta.
- Kaupunki kokeilee kohtaamispaikkatoimintaa Olarin Talvipuutarhassa käynnistyneellä tilapilotilla vuonna 2026.
- Järjestöjä tuetaan tällä hetkellä vuokra avustuksin, joiden määrä on kasvamassa vuodesta 2025 vuoteen 2026

Valtuustokysymyksessä on tuotu esille huoli järjestöjen toimintaedellytyksistä nykyisessä tilanteessa. Kunnilla on lakisääteinen velvollisuus toimia hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi yhteistyössä järjestöjen kanssa. Kuntalain 1 § ja 22 § velvoittavat kuntia myös edistämään hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työtä tekevien järjestöjen toimintaedellytyksiä ja vaikutusmahdollisuuksia. Järjestöillä on tärkeä rooli hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi, sillä järjestöt työskentelevät lähellä kansalaisen arkea. Järjestötoiminnassa ihmisillä on mahdollisuus osallistua yhteiskunnan toimintaan ja erilaisiin harrastuksiin.

1. Miten Espoo voisi nopeuttaa järjestöjä koskevaa tilaselvittelyä, jotta järjestöissä on vuoden 2026 alussa tieto, missä tiloissa järjestöt toimivat tulevana vuosina?

Espoossa kaupungin tilat ovat Tilapalveluiden – liikelaitoksen omistuksessa. Tilapalvelut vuokraavat tiloja edelleen pääkäyttäjilleen eli kaupungin omille tulosityksiköille. Kilpailulainsäädäntö estää Tilapalveluita liikelaitoksena tukemasta ulkoisia vuokralaisia. Tulosityksiköt voivat vuokrata hallinnoimiaan tilojaan edelleen yhdistyksille, järjestöille tai yksittäisille kuntalaisille lautakuntien määrittelemien käyttöperiaatteiden ja hinnastojen mukaan.

Tämän mukaan esimerkiksi liikuntaseurat vuokraavat tai saavat lautakunnan päätöksen mukaisesti liikuntatilat liikuntapalveluilta ja nuorisojärjestöt nuorisopalveluilta. Hyvinvointialuemuutoksen jälkeen huomattiin, että hyvinvointia ja terveyttä edistävien järjestöjen joukossa on esimerkiksi eläkeläisjärjestöjä, joilla ei ole kunnan puolella luontevaa omistajaa, joilta vuokrata tiloja. Tämän havainnon myötä Espoossa ryhdyttiin selvittämään, mitä eri tiloja kaupungilla on ja minkälaisessa käyttötarkoituksessa. Tällaista isoa, kattavaa selvitystä ei Espoossa ole aikaisemmin tehty.

Selvitystä on valmisteltu maaliskuusta 2025 alkaen ja selvitystyö osoittautui matkan varrella huomattavasti laajemmaksi ja monimutkaisemmaksi kuin alun perin arveltiin, minkä vuoksi työ on ollut hidasta. Työtä ei ole ollut mahdollista nopeuttaa käytössä olleella henkilöresurssilla. Kaupungin tilat ovat hyvin monimuotoisia ja järjestöjen tilatarpeet keskenään erilaisia, jolloin yksi malli ei palvele kaikkia.

2. Miten Espoo voisi edistää järjestöjen tarvitsemien tilojen antamista Länsi-Uudenmaan muiden kuntien hyviä toimintamalleja hyödyntäen?

Selvityksen myötä nousi tarve kaupungin yhteisen linjauksen tekemiselle järjestöjen kuntalaiskäytön periaatteista. Tätä työtä lähdettiin valmistelemaan loppukeväästä 2025 yhteistyössä kulttuurin tulosityksikön ja Tilapalvelut-liikelaitoksen kanssa. Samanaikaisesti nähtiin, että erityisesti hyvinvoinnin, terveyden ja osallisuuden edistämistä tekevillä järjestöillä ei ole luontevaa kumppania kaupungin tulosityksiköissä. Asian ratkaisemiseksi lähdettiin suunnittelemaan hyvinvoinnin, terveyden ja osallisuuden edistämisen tiimin mahdollisuuksia toimia erimerkiksi eläkeläis- ja maahanmuuttajajärjestöjen päävuokralaisena, jonka käyttöperiaatteista ja hinnastosta vastaisi lokakuussa 2025 aloittava liikunta- ja hyvinvointilautakunta.

Espoossa ei ole kohtaamispaikkatiloja tai yhteisötaloja kaupungin omana toimintana, eikä myöskään kaupungin kanssa kumppanuudessa tuotettuna. Hyvinvoinnin, terveyden ja osallisuuden edistämisen tiimi ryhtyi valmistelemaan tilapilottia Olarin Talvipuutarhan entisen nuorisotilan remontoituihin tiloihin. Tilapilotti käynnistyy tammikuussa 2026 ja kestää koko vuoden. Tämän jälkeen arvioidaan toiminnan jatko.

Lohjan esimerkki yhdistyksille myönnettävästä hyte-statuksesta on hyvä. Lohjan kaupunki tukee hyte-statusen saaneita yhdistyksiä antamalla mm. koulujen opetustiloja, yhdistyksen talon tiloja tai kulttuuritalon salia maksutta käyttöön. Hyte-statusta haetaan ja se edellyttää yhteistyösopimuksen allekirjoittamista kaupungin kanssa. Espoossa vastaavanlaisen toimintamallin käyttöönotto on mahdollista, mutta se vaatii resurssointia tilojen vuokratkustannuksiin ja toiminnan koordinoointiin. Tällä hetkellä hyvinvoinnin, terveyden ja osallisuuden edistämisen järjestöavustuksista on myönnetty vuokra-avustuksia järjestöille. Vuonna 2025 vuokra-avustuksia jaettiin 115 000 euroa ja vuodelle 2026 summan on arvioitu nousevan noin 150 000 euroon.

Päätöshistoria

Liitteet

Oheismateriaali

- Kv-kysymys Miten Espoo voisi nopeuttaa järjestöjä koskevaa tilaselvittelyä ja edistää tilojen antamista muiden Länsi-Uudenmaan kuntien hyviä toimintamalleja hyödyntäen.

Tiedoksi